

Sammandrag samt frågor och svar från föredraget

Skärgårdens betydelse för Finland och skärgårdsborna genom tiderna

Nutid

- ▶ Boom i stugögande i skärgården, vad är fritidsboendets roll i framtiden?
- ▶ Behov av service – skolor, sjukvård och butiker.
- ▶ Livstilsboende – några år på en holme?
- ▶ Större satsningar på säkerhet- Nato.
- ▶ Tidigare avvecklade försvarsmaktens områden tas åter i bruk – ex. Gylltö.
- ▶ Skärgården militariserar – baser på Åland inom kort?
- ▶ Tradition – modernitet. Fiske och jakt som musealiserad skärgårdskultur.

Föredraget kan du ladda ner genom denna

länk <https://www.dropbox.com/scl/fi/24zvnbtn7qv37zahszggt/sk-rg-rdens-betydelse.pptx?rlkey=go1k4ycj6w0joyiydzcjh23v&dl=0>

Fråga: var Nyland bebott då den svenska invandringen började på 1200-talet?

Svar: Föredragshållaren trodde att Nyland då varit bebott.

Fråga: Vem ägde finska skärgården före och efter 1809 och efter 1918?

Svar: Skärgården med tillhörande vatten tillhörde herrgårdar i Nyland, tex Västerkulla, Östersundom och Söderkulla. Dessutom

fanns det byar med samägda vatten och jordområden.

Enligt Sibboboken var skärgården mycket glest befolkad på 1800-talet.

1809 Upplöstes boendet på Sveaborg, soldater i den svenska armén samt varvsarbetare sökte sig till bland annat till Sibbo skärgård, t.e.x. flaggskeppare E. Winberg som bosatte sig på Kamsholmen. Senare uppstod i Sibbo och Borgå, baserat på medtagna kunskaper att bygga skutor flera kluster som sysslade med den verksamheten. Upplösningen av Rotetorpen (soldattorpen) förorsakade mycket förvirring.

Efter torparlagen 1918 (Lex Kallio) uppstod enskilda skärgårdshemman som tidigare varit torp, hur betalades de och hur var de prissatta?

Fråga: vad var bakgrunden till finska namn i skärgården?

Svar: forskning har gjorts i frågan, men inget entydigt svar har egentligen kunnat fastställas.

Fråga: bakgrund och mening av det stora antalet "jungfrudanser" i skärgården?

Svar: det har forskats mycket i frågan - man har kommit fram med en hel massa teorier men inget entydigt svar har man kunnat ge.

Fråga: föredragshållaren nämnde inte inflytandet från syd-nordtrafiken mellan Estland och Finland. Ändå gick t.ex. på 1200-talet danskarnas huvudled till sina besittningar i Estland genom Åbolands skärgård och längs den nyländska kusten där den sedan vid Purkal (Porkkala) tog av söderut. Trafiken mellan Estland och Nyland har genom århundraden fram till våra dagar varit livlig. Har inte detta lämnat spår i skärgården också väster om Hangö?

Svar: Trafiken mellan Estland och Finland har visserligen haft stor påverkan i Östra Nyland men påverkan i Åbolands skärgård har varit av mindre betydelse.

Fråga: föredragshållaren nämnde inte vrakplundring och villedar som en aktivitet skärgårdsborna sysslade med. Dock har t.ex. Borstö och Jurmo nämnts som platser där dylik aktivitet förekom?

Svar: Svea Rikes lagstiftning var mycket sträng och straffen mycket hårda, varför dylik aktivitet endast förekom i mycket liten skala.

Fråga: när kom första organiserade lotsverksamheten till finska skärgården, under Hansa-tiden?

Svar: från 1600-talet började lotsväsendet vara en statligt organiserad verksamhet, yrket gick ofta i arv från generation till generation. Det finns dock belägg, bla i berget inristade kompassrosor, för att sjöfarten anlidade lotshjälp även tidigare, tex under Hansan.

Fråga: kan skärgården bibehållas levande?

Svar: läget är svårt och utmanande, på många platser har den kritiska massan, som krävs för ett fungerande samhälle, redan gått förlorad. Kraven på höjd livskvalitet föranleder stora kostnader och många har inte möjlighet till detta ute i skärgården. Eventuellt kunde ett ökat utnyttjande av fritidsbostäder året runt vara en väg framåt.

Fråga: livet på de relativt långt ute i havet (i Finska viken) belägna stora öarna Hogland (Suursaari), Lövsjär (Lavansaari) och Sebbiskär (Seiskari) skiljde sig från övriga skärgårdstrakter (förutom språkligt - dessa öar var sgs helt finskspråkiga)?

Svar: öarnas isolering kunde brytas under hårda vintrar, då man lätt kunde ta sig över istäcket norrut till Kotka eller söderut till den estniska kusten. Detta kunde dock vara mycket farligt, då havsisen kunde brytas upp av överraskande stormar.

En viss irritation uppstod då de statligt avlönade lotsarna och fyrvaktarna "konkurrerade" vid säljakten med lokalbefolkningen, som hade stort behov av allt jaktbyte för sin utkomst!

Här ett inslag från Jungfrusunds museum

https://hogsara.eu/?page_id=1767